

Moravia a València

Potser molts han oblidat l'estada d'Alberto Moravia a València, però l'escriptor italià ara desaparegut hi va encetar un durador procés d'admiració per la cultura catalana.

Eren altres temps. Pocs vegades un tòpic haurà estat tan a prop del real. València vivia l'angoixa del franquisme i els carrers s'omplien de manifestants constantment, els carrers eren com una enorme onada de manifestants que mai no trobaven les seues arenas de la platja. Aquell octubre, doncs, no es va diferenciar gaire d'altres d'anteriors o futurs, però el món de la cultura a València i, de rebot, la cultura en llengua catalana, van rebre una visita insospitada que s'havia de convertir en una peça clau per a la seva difusió més enllà de les nostres fronteres. Alberto Moravia no va passar com una ombra, tal i com s'esdevé

sovint amb molts grans escriptors acostumats als convits i als afalacs, sinó que va gaudir la seua estada interessant-se per la situació d'una cultura potsers no massa secreta, però sí amb els greus problemes que les agressions de l'aparell de l'estat franquista comportaven. El mateix Moravia va ser testimoni d'un atemptat a la llibreria Tres i Quatre aquell any 1974.

Va ser una d'aquestes agressions la que va fer nàixer la idea. Calia aconseguir el nom internacionalment reconegut d'Alberto Moravia per a integrar un jurat inatacable, un jurat que pogués fer front pel seu prestigi a les amenaces

del franquisme d'impedir la celebració del II Premis Octubre, uns premis que tot plegat començaven però que, per la importància del seu abast, van preocupar aviat les autoritats respectives. Aleshores, hi deu haver-ne pocs que ho recorden, convocar un premi no era gens fàcil ja que calia ingressar abans l'import en la Delegació d'Hisenda i només te'l retornaven si presentaves l'acta del jurat amb les firmes pertinents i, és clar, en castellà. Una de les vegades que es van equivocar i la van presentar en català van haver de passar més de sis mesos amb intensíssims tràmits burocràtics per recuperar els diners.

Així, Moravia va passejar per València, va conèixer gent molt diversa de la cultura catalana i possiblement disfrutà de la cuina d'*El Romeral*, ja aleshores cau dels paladars exquisits del país. Cal recordar que des d'un començament els jurats dels Premis Octubre van ser integrats per primeres espases, però aquell 1974 havia de ser especial. Vegem alguns noms: Manuel Sanchis Guarner, Manuel Brosseta, Josep Lluís Blasco, Celso Emilio Ferreiro —que havia de morir poc més tard—, Amadeu Fabregat —que encara no somiava amb el somriure de González Lizondo—, Joan Triadú, Josep Maria Candell, Baltasar Porcel, Jo-

Alberto Moravia a la Nit dels Premis Octubre, acompanyat del seu traductor, Lino Britto.

Ilmo. Sr. Delegado de Hacienda
 Delegación de Hacienda
 VALENCIA

Ilmo. Sr.:

Por la presente me complace comunicar a usted en la noche del pasado 26 de octubre que se adjudicó el Premio de Periodismo "El Camí", que convoca en su día la Librería "Provincia", a favor de:

LUISA DE LLIBRETS AL SUD DEL PAÍS VALENCIÀ I MÚRCIA, de Agustín Ventura Conelara

por lo que resulta ser el único ganador efectivo a D. Eliseo Clemente Carriera el día 26 de octubre próximo hecho a cargo Delegación por el importe del premio, Ptas. 25.000.-

El Jurado calificador:

Alberto Moravia

Horacio Sáenz Guerrero

Manuel Vázquez Montalbán

María Consuelo Reyna Domínguez

Vicente Ventura

Acta, en castellà per raons òbvies, de lliurament del Premi de Periodisme *El Camí*, on Moravia va ser jurat.

aquim Molas, Manuel Vázquez Montalbán, Horacio Sáenz Guerrero —aleshores director de *La Vanguardia*— María Consuelo Reyna —ja subdirectora de *Las Provincias*, que vivia una mena de lluna de mel i a les seves pàgines col·laboraven les millors plomes del nacionalisme d'aleshores—. I, és clar, l'escriptor italià Alberto Moravia.

Però si revisem la llista dels guanyadors del premi tampoc, des de la seua joventut, restaven endarrere: Joan Francesc Mira s'endua l'Andròmina amb els

contes d'*Els cucs de seda*, Miquel Bauçà el Vicent Andrés Estellés amb el llibre de poemes *Notes i comentaris*, i Alfons Cucó el Joan Fuster amb l'assaig *Republicans i camperols revoltats*. Moravia, que formava part del premi de periodisme *El Camí*, convocat per a homenatjar aquella fonamental revista del primer terç de segle, va donar el seu vot a Agustín Ventura per un article sobre *Lluita de llengües al sud del País Valencià i Múrcia*.

Els Premis Octubre, que

tant havien de significar per a la cultura catalana a València, van cobrir així un any més. Alberto Moravia va tornar en vol directe a Roma i va prometre d'aconseguir algun pes pesant italià per als III Premis Octubre. Aquesta recerca va tenir un resultat sorprenent ja que, dies més tard, comunicava als responsables dels Premis que l'any vinent tindrien com a jurat Pier Paolo Pasolini. Malauradament, mesos més tard, havia de morir Pasolini i tot se'n anà en orris. Els Premis Octubre, que com-

pliran XX anys el 1991, han continuat significat un esdeveniment clau de la cultura catalana, però aquelles hores de l'estada d'Alberto Moravia a València, la seva afabilitat i la capacitat per a intentar comprendre tot el que l'envoltava, encara que fos només fruit d'un dia, l'interès que va mostrar més tard a l'hora de promoure el reconeixement internacional de la cultura catalana, resulten difícilment oblidables. Des d'aquestes pàgines el nostre record i la nostra amistat.

Xulio Ricardo Trigo